

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ»

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина підготовка фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – докторів філософії (PhD)
Форма навчання	очна денна, очна вечірня, заочна
Назва навчальної дисципліни	Гастроентерологія: актуальні питання
Кафедра	Пропедевтики внутрішньої медицини №1
Е-mail кафедри	kaf_propaedeutic_1@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	Дутка Роман Ярославович, д.м.н., проф., завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=DNL4s20A AAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203426587 dutka_roman@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	за вибором аспіранта (іє)
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні/семінарські заняття/самостійна робота аспірантів)	90 год (8/28/8/46 - очна денна, очна вечірня форма) (4/10/4/72 - заочна форма)
Консультації	Є, згідно графіка

2. АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором «Гастроентерологія: актуальні питання» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; кваліфікації - доктора філософії; галузі знань - 22 «Охорона здоров'я»; спеціальності - 222 «Медицина»; спеціалізація «Внутрішні хвороби» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих начальних закладах» (23 березня 2016 року, №261), «Освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.)» (Протокол №7 - ВР від 29.06.2016 ЛНМУ імені Данила Галицького); «Робочої навчальної програми», затвердженої 21.02.2019 року; Наказу МОН

України від 01.10.2019 року № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фактори ризику, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, особливості діагностики та лікування захворювань шлунково-кишкового тракту із врахуванням коморбідної патології.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Гастроентерологія: актуальні питання» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань із цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання у хворобах шлунково-кишкового тракту, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; а також - вдосконалення знань та вмінь щодо верифікації та аналізу факторів ризику виникнення патології шлунково-кишкового тракту, сучасних методів діагностики захворювань шлунково-кишкового тракту, станів, які потребують кваліфікованої невідкладної допомоги, особливості результатів лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів з патологією шлунково-кишкового тракту, тонкощі клінічних проявів захворювань шлунково-кишкового тракту, сучасних принципів їх лікування і профілактики згідно даних доказової медицини.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

— **знати:** показники смертності від патології шлунково-кишкового тракту в популяції та шляхи їх зниження; основні критерії індивідуального і популяційного ризику; анатомію та фізіологію шлунково-кишкового тракту в нормі і при патології; етіологію, патогенез, сучасні класифікації, методи клінічного, лабораторного, інструментального дослідження хворих з патологією шлунково-кишкового тракту; критерії встановлення діагнозу при захворюваннях; основи фармакотерапії, механізм дії основних груп лікарських засобів, лікозалежні проблеми фармакотерапії; основні підходи до вибору лікування, покази і протипокази та особливості призначення медикаментів при патологічних станах шлунково-кишкового тракту; сучасні стандарти діагностики і лікування патології шлунково-кишкового тракту згідно даних доказової медицини, рекомендацій вітчизняних і міжнародних лікарських товариств з внутрішніх хвороб та суміжних спеціальностей (кардіологія, нефрологія, імунологія тощо); принципи організації диспансерного нагляду за хворими з патологією шлунково-кишкового тракту в Україні, форми медичної документації, правила її оформлення; принципи експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності; методи реабілітації хворих із захворюваннями шлунково-кишкового тракту тощо.

— **вміти:** збирати медичну інформацію про стан пацієнта; провести повне об'єктивне обстеження хворих з захворюваннями шлунково-кишкового тракту, оцінити статус, визначити послідовність та обсяг додаткового обстеження з урахуванням стану органів серцево-судинної, ендокринної, імунної, дихальної, сечовидільної, кістково-м'язової систем, встановити пріоритети для вирішення проблем здоров'я пацієнта; оцінити вплив факторів ризику, коморбідних та супутніх хвороб на розвиток і перебіг основного

захворювання (з врахуванням культурних, етнічних, сімейних, професійних чинників тощо); інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики; встановити клінічний діагноз і скласти алгоритм лікування хворих з патологією шлунково-кишкового тракту; діагностувати та надати необхідну допомогу при потенційно небезпечних та смертельно небезпечних патологічних станах; проводити консультування з питань модифікації способу життя і корекції факторів високого ризику; складати план науково-дослідницької роботи, безпосередньо здійснювати її, проводити аналіз та узагальнювати результати клінічного обстеження хворих з патологією шлунково-кишкового тракту; інтерпретувати результати діагностичних і лікувальних методів дослідження цих пацієнтів у співставленні з результатами інших дослідників, даними літературних джерел, визнаними стандартами діагностики і лікування; правильно оформляти медичну і наукову документацію; опрацювати та аналізувати державну, соціальну та медичну інформацію.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини **за спеціальністю «Внутрішні хвороби»**, організовувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2 Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати,

діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

4 Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі гастроентерології, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, перебігу та лікування патології шлунково-кишкового тракту.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі гастроентерології, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі гастроентерології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків та лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, а також їх профілактики.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, огляду, спеціального клінічного обстеження, визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів із патологією шлунково-кишкового тракту) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати роботи з профільними пацієнтами, дані власних наукових досліджень із проблем гастроентерології, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань гастроентерології в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «Внутрішні хвороби».

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з внутрішніх хвороб в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі внутрішніх хвороб.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування та профілактики патології шлунково-кишкового тракту.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики і лікування пацієнтів з патологією шлунково-кишкового тракту з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі внутрішніх хвороб з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування і профілактики коморбідної патології.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Внутрішні хвороби» на

основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження пацієнтів із поєднаною патологією.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань шлунково-кишкового тракту.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо патології шлунково-кишкового тракту в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з пацієнтами із патологічними станами шлунково-кишкового тракту.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ»

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год)	Практ. (год)	Семін. (год)	Самост. робота (год)		
		очна денна, очна вечірня форма					
Гастроентерологія: актуальні питання	3 кредити / 90 год	8	28	8	46	за вибором аспіранта/ів	залік
		Заочна форма					
		4	10	4	72		

Теми лекцій (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Години
1.	Синдром подразненої кишки.	2
2.	Пептична виразка шлунка та 12палої кишки	2
3.	Панкреатити.	2
4.	Цирози печінки	2
	Всього	8

Теми практичних занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Клінічна оцінка методів обстеження хворих з патологією органів травлення.	2
2.	Поняття недослідженої диспепсії. Функціональна диспепсія	2
3.	Гіпербілірубінемії	2
4.	Хвороби стравоходу.	2
5.	Лікування хронічного гастриту.	2
6.	Пептична виразка шлунку та 12-палої кишки.	2
7.	Лікування пептичної виразки та Н.рулогі-негативних виразок шлунку та 12-палої кишки	2
8.	Неспецифічний виразковий коліт	2
9.	Хвороба Крона	2
10.	Хронічний панкреатит, клініка, діагностика та принципи лікування	2
11.	Безкам'яний холецистит.	2
12.	Принципи лікування гепатитів	2
13.	Алкогольні захворювання печінки.	2
14.	Принципи лікування цирозів	2
	Всього	28

Теми семінарських занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Особливості діагностики, лікування ГЕРХ з позастравохідними проявами	2
2.	Органічні захворювання кишки	2
3.	Жовче-кам'яна хвороба	2
4.	Гепатити	2
	Всього	8

Теми самостійної роботи (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Інструментальні та лабораторні методи обстеження хворих з патологією органів травлення.	2
2.	ГЕРХ клініка, діагностика, лікування.	2
3.	Функціональна диспепсія, діагностика та лікування.	2
4.	Гіпербілірубінемії. Принципи лікування.	2
5.	Принципи лікування синдрому подразненої кишки.	2
6.	Хвороби стравоходу	2
7.	Клініка та діагностика хронічного гастриту.	2
8.	Пептична виразка шлунку та 12-палої кишки.	2
9.	Н.рулогі-негативних вирази шлунку та 12-палої кишки	2
10.	Ускладнення виразкової хвороби	2
11.	Неспецифічний виразковий коліт	2
12.	Принципи лікування органічних захворювань кишки	4
13.	Ентеропатії. С-м мальабсорбції.	2
14.	Захворювання підшлункової залози.	2
15.	Жовчекам'яна хвороба.	2
16.	Принципи лікування хвороб жовчевого міхура та жовчевивідних шляхів	2
17.	Післяопераційні синдроми в гастроентерології	2

18.	Диференційний діагноз жовтяниць	2
19.	Хронічні гепатити	4
20.	Цирози печінки.	2
21.	Ускладнення цирозу печінки та їх лікування	2
	Всього	46

Теми лекцій (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Пептична виразка шлунка та 12палої кишки	2
2.	Цирози печінки	2
	Всього	4

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Хвороби стравоходу.	2
2.	Лікування хронічного гастриту.	2
3.	Неспецифічний виразковий коліт	2
4.	Хронічний панкреатит, клініка, діагностика та принципи лікування	2
5.	Принципи лікування цирозів	2
	Всього	10

Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Органічні захворювання кишки	2
2.	Гепатити	2
	Всього	4

Теми самостійної роботи (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Інструментальні та лабораторні методи обстеження хворих з патологією органів травлення.	2
2.	Клінічна оцінка методів обстеження хворих з патологією органів травлення.	2
3.	ГЕРХ клініка, діагностика, лікування.	2
4.	Особливості діагностики, лікування ГЕРХ з позастравохідними проявами	2
5.	Поняття недослідженої диспепсії. Функціональна диспепсія	2
6.	Функціональна диспепсія, діагностика та лікування.	2
7.	Гіпербілірубінемії	2
8.	Принципи лікування гіпербілірубінемій.	2
9.	Синдром подразненої кишки.	2
10.	Принципи лікування синдрому подразненої кишки.	2
11.	Хвороби стравоходу	2
12.	Клініка та діагностика хронічного гастриту.	2
13.	Пептична виразка шлунку та 12-палої кишки.	4
14.	Лікування пептичної виразки та Н.рулогі-негативних виразок шлунку та 12-палої кишки	2
15.	Н.рулогі-негативних вирази шлунку та 12-палої кишки	2
16.	Ускладнення виразкової хвороби	2

17.	Неспецифічний виразковий коліт	2
18.	Хвороба Крона	2
19.	Принципи лікування органічних захворювань кишки	4
20.	Ентеропатії. С-м мальабсорбції.	2
21.	Захворювання підшлункової залози.	2
22.	Панкреатити.	2
23.	Жовчекам'яна хвороба.	4
24.	Безкам'яний холецистит.	2
25.	Принципи лікування хвороб жовчевого міхура та жовчевивідних шляхів	2
26.	Післяопераційні синдроми в гастроентерології	2
27.	Диференційний діагноз жовтяниць	2
28.	Хронічні гепатити	4
29.	Принципи лікування гепатитів	2
30.	Алкогольні захворювання печінки.	2
31.	Цирози печінки.	2
32.	Ускладнення цирозу печінки та їх лікування	2
	Всього	72

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);

б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;

в) розв'язання типових ситуаційних задач;

д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, в тому

числі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для опуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ АСПІРАНТІВ

1. «Гострий живіт» в практиці терапевта: диференціальна діагностика, тактика лікування.
2. Хронічний гастрит: сучасна класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика, диспансеризація.
3. Хронічний гастрит: сучасна класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика з раком шлунку, лікування, профілактика, диспансеризація.
4. Пептична виразка шлунку: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційний діагноз з гастритом, раком, панкреатитом, лікування, покази до оперативного лікування, диспансеризація.
5. Пептична виразка шлунку: класифікація, діагностика, диференційний діагноз, лікування. Клінічна фармакологія антихелікобактерних препаратів (Маастрихтський консенсус V).
6. Пептична виразка дванадцятипалої кишки: класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика, медико-соціальна експертиза. Клінічна фармакологія антисекреторних препаратів.
7. Ускладнення пептичної виразки. Гастродуоденальні кровотечі: діагностика, невідкладна допомога на догоспітальному етапі, лікування. Диференційна діагностика шлункової кровотечі та кровотечі з варикозно розширених вен стравоходу, легеневої кровотечі.
8. Ускладнення пептичної виразки шлунку та дванадцятипалої кишки. Шлунково-кишкові кровотечі, клініка, діагностика. Невідкладна допомога, покази до оперативного лікування. Геморагічний шок, невідкладна допомога.
9. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Класифікація. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування.
10. Необстежена диспепсія. Функціональна диспепсія. Класифікація. Алгоритм диференційної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування.
11. Дискінезії жовчовивідних шляхів: класифікація, діагностика, диференційний діагноз, медикаментозне та санаторно-курортне лікування. Клінічна фармакологія жовчогінних засобів.
12. Хронічний холецистит: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування, покази до оперативного лікування, профілактика, диспансеризація.
13. Хронічний панкреатит: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика, диспансеризація.

14. Хронічні гепатити: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та особливості лікування хронічних вірусних гепатитів, профілактика, диспансеризація.
15. Хронічні гепатити. Методи оцінки функціонального стану печінки: клініко-лабораторні синдроми. Диференційна діагностика жовтяниць, гепатомегалії при гепатиті та цирозі печінки.
16. Хронічні гепатити: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування автоімунних гепатитів.
17. Цироз печінки: епідеміологія, фактори ризику, клініка, діагностика, диференційна діагностика з гепатитами, первинна та вторинна профілактика, прогноз, медико-соціальна експертиза.
18. Цирози печінки: класифікація, діагностика морфологічних варіантів, диференційний діагноз, лікування, профілактика, диспансеризація, прогноз, медико-соціальна експертиза.
19. Цирози печінки: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз з раком печінки, лікування, диспансеризація.
20. Ускладнення цирозів печінки. Кровотеча із розширених вен стравоходу: діагностика, диференційний діагноз, невідкладна допомога.
21. Ускладнення цирозів печінки – портальна гіпертензія: патогенез, стадії, клініка, діагностика, лікування. Покази до проведення абдоменцентезу. Диференційна діагностика спленомегалії при цирозі печінки та лейкеміях.
22. Ускладнення гепатитів і цирозів печінки. Печінково-клітинна недостатність: класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
23. Доброякісні гіпербілірубінемії: клініка, діагностика, лікування.
24. Диференційний діагноз при синдромі накопичення рідини в черевній порожнині
25. Печінкова енцефалопатія: патогенез, стадії, клініка, лікування. Печінкова кома.
26. Рак печінки: клініка і діагностика первинного та метастатичного раку печінки, лікування.
27. Хронічний ентерит: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, диспансеризація.
28. Хронічний коліт: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
29. Синдром подразненої кишки: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування (Римські критерії IV).
30. Неспецифічний виразковий коліт: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз з раком товстої кишки, хворобою Крона, лікування, диспансеризація.
31. Неспецифічний виразковий коліт: класифікація, діагностика, диференційний діагноз, лікування, ускладнення, медико-соціальна експертиза.
32. Хвороба Крона: класифікація, діагностика, диференційний діагноз, лікування, ускладнення, медико-соціальна експертиза.
33. Ураження шлунково-кишкового тракту при ВІЛ-інфекції

8. ЛІТЕРАТУРА:

1. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / А.С. Свінцицький, П. Гаєвські – Польща, Краків, Практична Медицина, 2018. – 1632 с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах, за редакцією Л.В. Глушка. – К. ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
3. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. – Т.2 / за ред. проф Н.В. Харченко, О.Я. Бабака. – Кіровоград: Поліум, 2017. – 432 с.
4. Діагностика и лечение заболеваний органов пищеварения: монография / под ред. А.А. Опарина. – Х.: Факт, 2019. – 288 с.
5. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. / І.П. Катеринчук. – К: Медкнига; 2018. – 228 с.
6. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини / А. Свінцицький. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

7. Основи внутрішньої медицини / В.Г. Передерій, С.М. Ткач – К., 2018. – 1006 с.
8. Пропедевтика внутрішньої медицини / М.С. Расін (за ред.). – 2019. – 208 с.
9. Римские IV рекомендации по диагностике и лечению функциональных гастроэнтерологических расстройств: пособие для врачей / С.И. Пиманов, Н.Н. Силивончик. – М., 2016. – 160 с.
10. Сімейна медицина: у 3 книгах за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі / К., Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. – 680 с.
11. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін: довідник-посібник, 26-е вид., змінене / за ред. Ю.М. Мостового. – К.: Центр ДЗК, 2019. – 791 с.
12. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії: довідник-посібник, 20-те вид., доп. і перероб. / за ред. Ю.М. Мостового. – К.: Центр ДЗК, 2016. – 688 с.
13. Терапевтическая эндоскопия желудочно-кишечного тракта: атлас / Х.Дж. Чун, С.-К. Янг, М.-Г. Чой. – Россия, ГЭОТАР-Медиа, 2019. – 480 с.
14. Clinical gastroenterology, 4th Edition / R. Mehta. – Jain, 2019. – 452 p.
15. Evidence-based gastroenterology and hepatology, 4th edition / J.W.D. McDonald, B.G. Feagan, R. Jalan, P.J. Kahrilas. – Wiley-Blackwell, 2019. – 816 p.
16. Functional gastroenterology: assessing and addressing the causes of functional gastrointestinal disorders, 2nd edition / S. Sandberg-Lewis. – Steven Sandberg-Lewis, 2017. – 320 p.
17. Gastroenterology clinical focus: high yield gi and hepatology review- for boards and practice, 2nd edition / E.S.Qayed. – Independently Published, 2019. – 332 p.
18. Gastroenterology. Subspecialty consult, 4th edition / C. Gyawali. – Wolters Kluwer Health, 2020. – 368 p.
19. General internal medicine consult, 3rd edition / T. Ciesielski. – Philadelphia, United States: Wolters Kluwer Health, 2017. – 320 p.
20. Harrison's principles of internal medicine (Vol.1 & Vol.2), 20th edition / J. Larry Jameson, A.Fauci, D.Kasper, S.Hausner, D.Longo, J.Loscalzo. – OH, United States: McGraw-Hill Education, 2018. – 4048 p.
21. Oxford handbook of gastroenterology&hepatology, 3rd edition / S. Bloom, G. Webster, D. Marks. – Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2021. – 800 p.